

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 104/26

2026 m. liepos 16 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas sujungtose bylose C-258/23 | *Imagens Médicas Integradas*, C-259/23 | *Synlabhealth II* ir C-260/23 | *SIBS – Sociedade Gestora de Participações Sociais* ir kt.

Konkurencijos institucijos patikrinimai: pagal Sąjungos teisę nedraudžiamas darbinių elektroninių laiškų, kuriais keitėsi tiriamų įmonių darbuotojai ir vadovai, poėmis be išankstinio teismo leidimo

Vis dėlto nacionalinėje teisėje turi būti numatytas griežtas konkurencijos institucijos įgaliojimų reglamentavimas ir tinkamos bei pakankamos garantijos dėl apsaugos nuo piktnaudžiavimo ir savivalės, be kita ko, atliekant veiksmingą vėlesnę teisminę kontrolę

Vykdydama tyrimą dėl antikonkurencinių veiksmų Portugalijos konkurencijos institucija įtariamų bendrovių patalpose paėmė elektroninius laiškus, kuriais keitėsi jų darbuotojai. Šios įmonės užginčijo elektroninių laiškų poėmį, manydamos, kad tam leidimą turėjo išduoti ikiteisminio tyrimo teisėjas, o ne prokuratūra. Bylas nagrinėjantis Portugalijos teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą.

Teisingumo Teismas konstatavo, kad dėl atlikto poėmio apribojama ne tik teisė į privatų ir šeimos gyvenimą, bet ir teisė į asmens duomenų apsaugą. Vis dėlto atrodo, kad tokie apribojimai yra pateisinami bendrojo intereso tikslu išsaugoti neiškraipytą konkurenciją. Be to, jie yra proporcingi. Iš to matyti, kad **pagal Sąjungos teisę iš esmės nedraudžiami valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos nacionalinė konkurencijos institucija, vykdydama tyrimą dėl tariamo konkurencijos taisyklių pažeidimo, verslo ar komercinėse patalpose atlieka elektroninių laiškų, kurių turinys susijęs su patikrinimo dalyku, poėmį neturėdama išankstinio teismo leidimo.**

Tačiau, nesant išankstinio teismo leidimo, poėmis turi būti **teisiškai reglamentuotas bei griežtai apribotas ir jam turi būti taikoma visapusiška vėlesnė teisminė kontrolė**. Be to, kai dokumentai paimami iš mobiliųjų telefonų, kompiuterių ar kitų kompiuterinių laikmenų, naudojamų tiek privačiais, tiek profesiniais tikslais, **prieiga prie juose esančių duomenų gali lemti didelį ar net ypač didelį atitinkamų pagrindinių teisių suvaržymą**. Tokiu atveju **prieigai prie šių duomenų turi būti taikoma išankstinė teismo arba nepriklausomos administracinės institucijos kontrolė**.

Vykdydamos tyrimą dėl konkurencijos teisės pažeidimų¹ Portugalijos institucijos paėmė verslo dokumentus, kurie buvo perduoti elektroniniais laiškais bendraujant įtariamų bendrovių vadovams ir darbuotojams. Šios įmonės tam prieštaravo ir teigė, kad buvo pažeista jų teisė į komunikacijos slaptumą² ir kad leidimą tokiam poėmiui turėjo išduoti ikiteisminio tyrimo teisėjas, o ne prokuratūra.

Bylas nagrinėjantis Portugalijos teismas iš esmės klausė Teisingumo Teismo, ar pakako prokuratūros išduoto leidimo.

Pirmiausia Teisingumo Teismas konstatavo, kad **darbinio pobūdžio elektroniniai laiškai**, kuriais įmonės elektroniniu paštu keitėsi jos darbuotojai ir vadovai, **priskiriami prie komunikacijos, saugomos teisės į privatų ir šeimos gyvenimą**. Tai, kad, atsižvelgiant į elektroninio laiško formą ir turinį, jis gali būti laikomas „darbiniu“, neleidžia jam netaikyti šios apsaugos.

Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Portugalijos konkurencijos institucijos atliktas atitinkamų dokumentų poėmis **gali būti susijęs ne tik su teise į komunikacijos slaptumą, bet ir su teise į asmens duomenų apsaugą**³. Šiuo klausimu

jis pažymėjo, kad elektroninių laiškų poėmis per patikrinimus verslo patalpose aiškiai yra **naudojimosi** šiomis teisėmis **apribojimas**.

Vis dėlto Teisingumo Teismas priminė, kad tokie apribojimai gali būti leidžiami, jei yra numatyti įstatymo, nekeičia atitinkamų teisių esmės, atitinka bendrojo intereso tikslus ir yra proporcingi.

Teisingumo Teismas mano, kad **nagrinėjamu atveju šios sąlygos, atrodo, yra įvykdytos**. Jis, be kita ko, pažymėjo, kad valdžios institucijos **neturi neribotos ir visuotinės prieigos** prie elektroninių laiškų ir elektroninio pašto turinio ir kad šiuose pranešimuose esantys **duomenys negali būti naudojami kitais nei antikonkurencinių veiksmų, dėl kurių atliekamas tyrimas, nustatymo tikslais**, taigi, atrodo, šių teisių esmė nekeičiama. Jis mano, kad **neiškreiptos konkurencijos užtikrinimas yra Europos Sąjungos pripažintas bendrojo intereso tikslas**.

Dėl priemonės proporcingumo Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad šio **tikslo svarba gali pateisinti aptariamų teisių suvaržymą ir kad nėra jokios kitos** tokios pat veiksmingos ir šias teises mažiau pažeidžiančios **priemonės**, kuri būtų **tinkama alternatyva**. Dėl naudojimosi aptariamomis teisėmis apribojimo proporcingumo, konkrečiai dėl jo **dydžio**, kylančio iš to, kad poėmis atliktas be išankstinio teismo leidimo, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad **tokį poėmį paprastai reglamentuoja** procedūrinės **garantijos**, be kita ko, skirtos šių duomenų saugumui, vientisumui ir konfidencialumui užtikrinti. Be to, pagal **Sąjungos teisės** nuostatas dėl konkurencijos taisyklių įgyvendinimo **nereikalaujama, kad teismas išduotų išankstinį leidimą** atlikti patikrinimą verslo patalpose.

Vis dėlto Teisingumo Teismas pabrėžė, kad, **nesant išankstinio teismo leidimo**, asmenų apsauga nuo piktnaudžiavimo ir savivalės reikalauja **atitinkamų priemonių teisinio reglamentavimo ir griežto ribojimo**, taip pat garantijų atliekant **visapusišką vėlesnę teisminę kontrolę**. Teisingumo Teismas pridūrė, kad nagrinėjamais atvejais patikrinimus ir poėmį leido atlikti Portugalijos prokuratūra, kuri yra savarankiška teisminė institucija. Tikėtina, kad jos leidimas gali prisidėti prie griežto atliekamų patikrinimų ir poėmio teisinio reglamentavimo, be kita ko, nustatant jų tikslingumą, trukmę ir materialinę apimtį.

Galiausiai Teisingumo Teismas nustatė išlygą: negalima atmesti galimybės, kad laikmenos, kuriose buvo saugomi atitinkami elektroniniai laiškai ir prie kurių inspektoriai turėjo prieigą, apėmė **mobiliuosius telefonus, kompiuterius ar kitas kompiuterines laikmenas, priklausančias įmonių**, dėl kurių atliekamas tyrimas, **vadovams ir darbuotojams**. Kadangi tokie prietaisai gali būti tuo pačiu metu naudojami privačiais ir profesiniais ar komerciniais tikslais, **prieiga prie juose saugomų duomenų gali lemti didelį ar net ypač didelį atitinkamų pagrindinių teisių suvaržymą**, nes visi šie duomenys gali leisti padaryti labai tiksliai išvadą apie asmens, kurio duomenys saugomi, privatų gyvenimą. Tokiu atveju **prieigai prie šių duomenų turi būti taikoma išankstinė teismo arba nepriklausomos administracinės institucijos**, kuri turi visus įgaliojimus ir suteikia visas garantijas, būtinas įvairių nagrinėjamų interesų ir teisių suderinimui užtikrinti, **kontrolė**.

PRIMINIMAS: Kreipimaisi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas [sprendimo tekstas ir jo santrauka](#), jeigu rengiama, nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Likite su mumis!

¹ Konkrečiai šie tyrimai buvo atitinkamai susiję su galimais įmonių suderintais veiksmais, dėl kurių padidėjo kainos teikiant teleradiologijos paslaugas nacionalinei sveikatos tarnybai priklausančioms ligoninėms (byla C-258/23), galimu karteliu dėl COVID-19 testų kainų Portugalijos visuomenės sveikatos institucijoms (byla C-259/23) ir įtariamam piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi mokėjimų tvarkymo srityje (byla C-260/23).

² Pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnyje nustatyta: „Kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas.“

³ Saugomos Pagrindinių teisių chartijos 8 straipsniu.